

практично миттєвого знищення або фальсифікації комп'ютерних доказів. Тому нагальним питанням є вжиття заходів кримінально-правової охорони з приводу розповсюдження порнографії в Інтернет-контенті.

Список використаних джерел:

1. Осипенко А.Л. Уголовно-правовые и иные средства противодействия обороту материалов с порнографическими изображениями несовершеннолетних в сети Интернет // Уголовное право. – 2007. – № 1. – С. 110.
2. Молчанов С.В. Административно-правовые основания ограничения конституционного права человека на распространение информации через Интернет в Российской Федерации : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.14. – М., 2005. – С. 40.
3. Уголовное право. Особенная часть: Учебник / Под ред. проф. Л.Д. Гаухмана и проф. С.В. Максимова. – М. : Изд-во ЭКСМО, 2004. – С. 428.

Піц А.М., студентка

Науковий керівник: Лускатов О.В., к.ю.н., доцент,
професор кафедри кримінально-правових
дисциплін юридичного факультету
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ)

ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ТРУПА НОВОНАРОДЖЕНОЇ ДИТИНИ

Огляд місця події після вчинення будь-якого правопорушення є однією з найголовніших слідчих (розшукових) дій, адже його результати можуть стати основою для розкриття злочину та подальшого ефективного його розслідування.

Огляд місця події при виявленні трупа новонародженої дитини характеризується особливою тактикою та потребує низки теоретичних знань і

практичних навичок. Розкриття такого злочину та встановлення істинної причини смерті дитини здебільшого залежить від проведення своєчасного, технічного і тактично правильного огляду місця події, а саме – огляду її трупа.

Розглянемо думки науковців щодо тактики огляду місця події й зокрема, місця виявлення трупа.

Так, І.М. Якимов переконаний, що досліджувати обстановку місця події при огляді трупа варто від периферії до центра. Як стверджує науковець, ніколи не слід розпочинати огляд із трупа, а, передусім, слід оглянути і вивчити оточення (місцевість, приміщення), шляхи до нього, входи й виходи, а вже потім переходити до головного предмету огляду [1, с. 79]. Повністю погоджуючись із думкою автора, маємо зазначити, що проведення огляду будь-якого трупа (у тому числі й новонародженої дитини), що знаходиться на відкритій місцевості чи у приміщенні, треба здійснювати концентричним методом, оскільки, діючи зворотнім шляхом, тобто розпочинаючи огляд безпосередньо з трупа, є великі ризики пошкодити або взагалі знищити сліди й речові докази внаслідок просування учасників огляду одразу до центру.

У тактичному аспекті складним є питання щодо правильної та повної фіксації результатів огляду трупа. Науковці констатують, що у ході загального огляду трупа описуються його місцезнаходження і положення стосовно найближчих об'єктів-орієнтирів; оглядаючи оголений труп, у протоколі треба зафіксувати стать, колір шкіри, вигляд живота (впалий, вдутий), голови й обличчя (яке волосся, чи відкриті очі, рот) тощо. Вчені рекомендують оглядати та описувати труп у наступній послідовності: голова-обличчя-шия-груди-живіт-спина-руки-ноги [2, с. 78].

Враховуючи, що огляд трупа дитини має свою специфіку, розглянемо позиції вчених з цього питання.

Н.І. Клименко зазначає, що огляд та опис приміщення чи відкритої місцевості, де знаходиться труп дитини, проводять за загальними правилами [3, с. 62]. Разом з тим, під час огляду трупу новонародженого встановлюють і фіксують у протоколі стать дитини, довжину тіла, окружність та інші розміри

голови, окружність грудей, живота, плеча, стегна, ширину плечей, відстань між великими вертелами стегнових кісток. Потрібно детально описати положення пуповини, сфотографувати обвиття й відзначити наявність або відсутність странгулярної борозни під пуповиною. Далі оглядають шкірний покрив, визначають його колір, накладення крові, мезонію, сіроподібної змазки, інші забруднення. За загальною методикою описують ранні чи пізні трупні зміни, а далі проводять огляд і опис окремих частин тіла та їх ушкоджень [1, с. 62].

О.І. Дворкін звертає увагу на низку особливостей тактики огляду трупа новонародженої дитини. Зокрема, автор зазначає, що при його проведенні встановлюються наступні обставини:

- у якому вигляді знайдено труп, в що упакований, наявність на ньому одягу, його вигляд, матеріал, розміри, існуючі ушкодження, ярлики, мітки;

- наявність на трупі пошкоджень: їх локалізація характер, форма та розміри;

- наявність і стан пуповини (обірвана, відрізана, волога, суха, тускла, перев'язана чи ні), її довжина, чи не обвиває шию дитини); чи є біля пуповини почервоніння та припухлості шкіри;

- наявність і стан сіровидної смазки на складках шкіри та на поверхні тіла;

- наявність і локалізація пологової пухлини;

- присутність первородного калу в задньому проході [4, с. 117].

Підсумовуючи, треба зазначити, що при проведенні огляду трупа новонародженої дитини слідчому варто застосовувати концентричний метод; фіксацію обстановки на місці події та ознак об'єкта (трупа дитини) необхідно здійснювати за загальними правилами огляду трупа, але додатково звертати увагу на сліди, що утворюються під час народження чи пов'язані із діями щодо дитини інших осіб.

Список використаних джерел:

1. Якимов И.Н. Криминалистика. Уголовная тактика : практ. пособ. – [2-е изд., перераб. и доп.] / Якимов И.Н. – М. : НКВД РСФСР, 1929. – 312 с.

2. Макаренко Є.І., Негодченко О.В., Тертишник В.М. Огляд місця події. Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: Дніпроп. юрид. ін-т МВС України, 2001. – 156 с.
3. Осмотр места происшествия при расследовании отдельных видов преступлений / Под ред. Н.И. Клименко. – К.: НВТ “Правник”, 2001.
4. Осмотр места происшествия: Практическое пособие / Под ред. А.И. Дворкина. – М.: “Юристъ”, 2001. – 336 с.

Пічкуренко С.І., к.ю.н., доцент,

доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності,

Злагода О.В., к.ю.н.,

старший викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності

(Національна академія внутрішніх справ)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПІДГОТОВКИ КАДРІВ У СФЕРІ ДЕТЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

В умовах трансформації вищої освіти відбувається пошук нових шляхів й підходів щодо підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів у галузі юриспруденції у контексті прийнятті ряду нормативно-правових актів, а саме Закону України «Про Національну поліцію», який визначає правові засади її організації та діяльності, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції, внесення змін до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» щодо підрозділів яким надано право проводити оперативно-розшукову діяльність, а також на черзі підписання довго очікуваного Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність. Необхідність вирішення означеної проблеми пов'язана з тим, що змінюється соціальна роль і професійні функції оперативних працівників системи Національної поліції України та правова діяльність приватних детективів, а саме використання нових систем підготовки працівників даних категорій.